

La reafirmació dissident del GOB i la renaixença ornitològica

El GOB ha acusat als governs presidits per Antich i Armengol de continuïsmes i paràlisi, per exemple amb les polítiques de carreteres i d'espais naturals. Superat l'equador de la legislatura, el GOB hem reafirmat l'actitud crítica i **dissident**, malgrat que molts dels que ara governen donaren suport a les campanyes ecologistes de defensa del territori a la passada legislatura; sols recordar la urbanització de l'entorn del Monestir de La Real de Palma, amb la construcció de l'hospital de Son Espases on també està previst fer el segon cinturó de Palma.

El "tsunami urbanitzador" i els megaprojectes d'infraestructures (autopistes, dessaladores, forns d'incineració, etc.) van ser les ombres visibles de les polítiques neoliberals i neoconservadores –que de tota la vida hem dit caciquils– de l'especulació financera i de la corrupció política.

La **crisi** financera de 2008 congelà molts d'aquests projectes desproporcionats d'urbanització i d'ampliació de la capacitat de les infraestructures; per exemple del port de Palma, al que està previst la duplicació del dic de Ponent semblant al que es fa als dics de Son Blanc de Ciutadella o de Botafoc d'Eivissa.

Tanmateix, els actuals governs de centre-esquerra no han abandonat l'aposta pel **creixement insostenible** amb: més urbanització –encara que sigui per fer pisos barats però amb un enorme estoc d'habitats buits– i usos urbans difusos al sòl rústic –xalets, "bodegues" o hotels rurals–, més desregulació normativa (per exemple amb els decrets-llei "Nadal" i "Grimalt"), més autopistes –encobertes de retòrica de desdoblaments i vies connectores– i d'altres projectes viaris desproporcionats que ja recomponen el model territorial, abans de culminar la promesa modificació del Pla Territorial de Mallorca.

Per als ecologistes, l'actual crisi sistèmica del capitalisme és el millor moment per promoure el **decreixement**: d'una ordenació territorial que creï més proximitat per reduir el transport, diversificació econòmica afavoridora de l'autarquia –especialment agroalimentària–, més austeritat, sobrietat, satisfacció i integració amb la naturalesa per contribuir a la justícia social.

La llibertat del GOB consisteix en mantenir aquesta actitud crítica, governi qui governi, promoure el debat públic i la pluralitat, si escau, amb el **dissens**.

En aquest context, celebrem que la salut associativa del GOB millora amb més **voluntariat**, fonamental en les activitats educatives i ornitològiques. Vivim una renaixença dels estudis ornitològics que mogueren el naixement del nostre grup fa més d'un quart de segle. Centenars de persones han participat dels estudis, campanyes, recomptes, atlas, anuari, "Es Busqueret", beques, cursos, sortides i xerrades que organitzam. Igualment, mantenim un molt alt nivell de participació als voluntariats de La Trapa, el grups infantil, juvenil, excursionista i dels Joves del GOB. Els nous canals de comunicació de les xarxes socials, a les que el GOB s'ha incorporat, milloraran encara més l'organització en xarxa de la nostra associació.

Rebeu els millors desitjos del GOB, per un 2010 que ens faci mereixedors d'una **Mallorca més sostenible i participativa!**

INDEX

1 TERRITORI

- 1.1 Territori i urbanisme
- 1.2 Transport i infraestructures
- 1.3 Palma
- 1.4 Part Forana: l'activitat als pobles

2 LA TASCA JURÍDICA DEL GOB

3 BIODIVERSITAT

- 3.1 Espais protegits
- 3.2 Altres espais naturals
- 3.3 Conservació d'espècies i hàbitats

4 ORNITOLOGIA

- 4.1 Estructura
- 4.2 Estudis poblacionals i tendències de poblacions
- 4.3 Recerca i conservació
- 4.4 Publicacions
- 4.5 Divulgació
- 4.6 Sortides ornitològiques
- 4.7 Xerrades sobre ornitologia al local del GOB
- 4.8 "Una mirada al cel", exposició ornitològica del GOB

5 EDUCACIÓ AMBIENTAL

- 5.1 Activitats escolars
- 5.2 Dinamització
- 5.3 Divulgació, formació i voluntariat
- 5.4 Campanyes sensibilització

6 INFORMACIÓ I DIVULGACIÓ

- 6.1 Internet
- 6.2 El GOB a les xarxes socials
- 6.3 Centre de Documentació Ambiental
- 6.4 Arxiu de premsa
- 6.5 Publicacions
- 6.6 Comunicats
- 6.7 Presència a fires i altres esdeveniments:
- 6.8 Botiga
- 6.9 Excursions
- 6.10 Cursos, seminaris i conferències
- 6.11 Treball amb la comunitat estrangera

7 LA RESERVA BIOLÒGICA DE LA TRAPA

- 7.1 Restauració arquitectònica
- 7.2 Tasques agrícoles
- 7.3 Tasques forestals
- 7.4 Tasques de manteniment
- 7.5 Biodiversitat
- 7.6 Educació ambiental, voluntariat i captació de recursos

8 COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

9 PACIFISME

- 9.1 Plataforma per Palestina
- 9.2 Solidaritat amb Rwanda

10 ESTRUCTURA I FUNCIONAMENT DEL GOB

- 10.1 Organització interna
- 10.2 Àrea econòmica
- 10.3 El local del GOB
- 10.4 Organismes participatius i assessors
- 10.5 Voluntariat

1 TERRITORI

1.1 Territori i urbanisme

Campanya equador de legislatura: Festa Som-hi per Mallorca!

El mes de juny d'aquest any 2009 va ser un mes molt actiu pel GOB. L'equador de la legislatura ha estat el moment de fer paleses algunes reivindicacions importants especialment en l'àmbit de les campanyes de Territori.

De fet, la realització de la festa el 12 de juny va ser la culminació d'una sèrie d'actuacions que pretenien fer visibles els principals temes que preocupen i respecte dels quals s'esperava un canvi de tendència no visualitzat, de moment, en aquesta legislatura.

2 de juny: presentació del mapa de conflictes ambientals

El passat 2 de juny, membres del GOB varen plantar-se davant del Consolat de pancarta amb el lema: *Sr. Antich, què feim amb tot això?*

Amb aquesta acció, el GOB pretenia reivindicar tota una sèrie punts calents locals i d'altres derivats de la mala gestió en polítiques sectorials que afecten el futur de Mallorca: carreteres, política territorial, política turística, espais naturals, energia, residus, etc i demanar l'actuació del Govern davant totes aquestes amenaces.

10 de juny: presentació de les propostes del GOB a l'equador de la legislatura.

El GOB va presentar en roda de premsa el seu balanç de legislatura i les propostes des de l'àmbit ecologista.

12 de juny. Festa SOM-HI PER MALLORCA!

Som-hi per Mallorca! va ser el lema escollit pel GOB per la celebració de la defensa del territori i del medi ambient i

contra la corrupció.

Més enllà de les curses electorals circumstancials, es va fer la festa a Ses Voltes de Palma per compartir el nostre optimisme i les reivindicacions i propostes socials per una Mallorca més sostenible i digna.

Concerts, fira d'entitats, pa amb oliada popular, gincana pels infants, degustació de productes.. tot un seguit d'activitats que van aplegar al menys 4000 persones.

Els decret-llei i la nova Llei del Sòl.

Durant aquest any 2009, el Govern ha dut a terme l'aprovació de nous Decrets Llei que definiran la política urbanística a les Balears. El GOB s'ha manifestat clarament en contra dels anomenats Decret Llei Nadal i, més recentment, el Decret Llei Grimalt

En el cas del Decret Llei Nadal representa "via lliure" per al sector turístic per a la construcció/rehabilitació (o modernització) al marge de la legalitat turística i urbanística vigent. A més, ha possibilitat que torni a plantejar-se la construcció del camp de golf de Son Baco (Campos), un camp de golf il·legal. De fet, enguany, el Consell de Mallorca ha estimat el recurs del GOB contra la declaració d'interès general del camp de golf de Son Baco perquè aquest projecte, incompleix les Normes Subsidiàries de Campos, a part d'altres preceptes urbanístics.

El GOB considera un contrasentit i una passa enrera que la mateixa Conselleria de Medi Ambient retalli els tràmits ambientals alhora que retarda la protecció de determinats espais naturals. Si bé s'està d'acord en l'agilització dels tràmits administratius preocupa que determinades actuacions es vegin exemptes del compliment dels

tràmits ambientals corresponents. Per altra banda, dins aquest any s'ha continuat amb el procés obert per a tirar endavant la Llei d'Ordenació del Territori i Urbanisme (Llei del Sòl) impulsada des de la Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori. Una llei que és imprescindible tramitar i aprovar dins aquesta legislatura.

Com a valoracions generals, el GOB considera novedosos i transcendents els principis generals inspiradors d'aquesta llei (sostenibilitat, reutilització front a nou creixement...) com a un indicatiu del canvi que aquestes illes necessiten alhora de plantejar el seu futur des del punt de vista de l'ordenació del territori i el desenvolupament del futur urbanisme.

Un altre dels aspectes que es considera positiu és la insistència en la participació ciutadana i la publicitat de les actuacions, assignatura pendent de les pràctiques urbanístiques.

La incorporació de la protecció i ordenació paisatgística; la regulació dels convenis urbanístics; la fixació de les condicions que ha de complir el sòl per ser considerat sòl urbà o tenir la condició de solar, etc. són aspectes que representaven buits en la normativa existent que afavoria l'especulació i algunes de les pràctiques irregulars més habituals en la dinàmica urbanística.

Tot i això el GOB ha presentat una sèrie de propostes per a la millora d'aquesta llei, com ara:

- Prohibir de l'ús de l'habitatge i d'ús d'interès general del sòl rústic
- Rebaixar la capacitat de càrrega urbanística dels planejaments urbanístics actuals
- Impulsar la programació de l'atorgament de llicències d'obres (quotes)
- Desvincular la propietat del sòl a l'actuació urbanística, amb l'ús

de l'expropiació per preu taxat o el concurs d'oferta de sòl.

- Obligar a donar ús residencial al parc ja construït.

PLA TERRITORIAL DE MALLORCA

Les negociacions que varen permetre la tornada d'UM al Consell de Mallorca varen tornar a posar damunt de la taula la discussió sobre les polèmiques Àrees de Reconversió Territorial.

En la modificació del Pla Territorial de Mallorca, aprovat inicialment abans de l'estiu del passat 2008, no es varen eliminar les ART, tal i com estava previst al pacte de governabilitat. L'acord per continuar al pacte al Consell, establia que l'aprovació definitiva de l'esmentada modificació del Pla Territorial s'aprovés definitivament al desembre amb un retall "substancial" de les ART. S'ha de recordar que algunes de les ART han estat considerades probatòries de delictes penals per part de la Fiscalia Anticorrupció de les Illes Balears que les definí com a "antijurídiques, arbitràries i que responien al benefici de particulars sense gaire utilitat pública i social" i que la Sra. Armengol havia assegurat que no se'n desenvoluparia cap en aquesta legislatura.

En el seu moment, a més, el GOB ja va advertir de la possibilitat que la retirada de l'esmena de Son Baco (punt bàsic dels acords per continuar el pacte) pogués tenir "compensacions" a través d'aquesta negociació de les ART.

El tema encara és obert i no se sap quines seran les conseqüències urbanístiques d'aquestes negociacions polítiques. Una modificació impulsada pel govern de la Sra. Armengol, que es troba lluny vertader canvi de model territorial pel futur de Mallorca i respecte la qual el GOB va iniciar al 2008 una campanya per exigir-ne una revisió en profunditat.

1.2 Transport i infraestructures

Campanya “No més carreteres”

Des de 2008, un dels principals temes de campanya del GOB ha estat la revisió del Pla Director Sectorial de Carreteres. Una revisió que havia de servir per reconduir el model de mobilitat, d'acord amb una altra manera de plantejar l'ordenació del futur territorial. Al 3 de desembre de 2009 s'ha aprovat definitivament un pla que preveu actuacions que donen continuïtat i pretenen consolidar un model obsolet, que no respon a criteris de mobilitat.

Els darrers mesos d'aquest any, el GOB, juntament amb les més de 30 entitats que formen part de l'Assemblea de col·lectius contra el Pla de Carreteres, ha dut a terme una intensa campanya: reunions amb els diferents grups polítics al Consell de Mallorca, l'organització d'una marxa reivindicativa a la Carretera de Selva-Caimari. Es va fer una acció directa i es va organitzar un concert reivindicatiu a Binissalem... A més, s'han enviat mocions als ajuntaments de Mallorca perquè aquests instin al Consell a retirar la planificació actual, s'han fet xerrades i s'ha endegat una campanya massiva a través d'internet a nivell local i internacional, d'enviament de cartes als responsables polítics.

Malauradament, el Pla va ser aprovat al Ple del Consell de Mallorca el 3 de desembre i així els partits del pacte, tot i algunes modificacions puntuals poc significatives, han consolidat el model viari que haurà de definir el futur territorial de Mallorca, un cop més marcat pel desenvolupament i molt lluny de les alternatives que havien de respondre a les promeses de canvi.

Tren a Manacor

Al 2008 el projecte que ha de fer arribar

el tren d'Artà fins a Manacor. Enguany, el debat, més aviat polític que ciutadà, s'ha centrat en les alternatives del seu pas per Manacor. El GOB, juntament amb la Plataforma en Defensa del Tren, s'ha manifestat en diverses ocasions, a favor del tren-tram en superfície al seu pas per Manacor, per davant de les opcions de soterrament o treure el tren per fora, que s'han plantejat des dels diferents grups polítics que formen part del consistori manacorí. Un tren tram és un tren elèctric que dins els pobles i ciutats es comporta com un tramvia, circula a menys de 50 km/h, té una alta capacitat de frenada i no necessita barreres de seguretat. Per tant, és un element que no xapa, no és perillós i no molesta.

Tren fins a Alcúdia

Paradoxalment, en la setmana europea de la mobilitat sostenible (setembre 2009) el Govern va anunciar que renunciava al tren fins a Alcúdia.

La discussió política amb arguments poc sòlids per part d'UM i la manca de posicionament del PSOE, han fet que s'hagi perdut l'oportunitat històrica d'invertir i apostar clarament per l'extensió de la xarxa ferroviària a Mallorca.

D'ençà de l'inici de la polèmica sobre el corredor que hauria d'haver dut el tren al terme municipal d'Alcúdia, el GOB s'ha manifestat a favor de l'opció Nord per molts motius: suposa una estació propera al nucli amb més densitat de població, representa un servei públic pels desplaçaments quotidians (anar a fer feina, anar a escola, gestions administratives, etc...), implica un traçat paral·lel a la carretera actual que no obre una nova ferida al territori i a més impossibilita una possible opció futura de fer arribar l'autopista fins a Alcúdia. Ara però, s'ha perdut l'oportunitat de dur el tren a Alcúdia i els doblers previstos es destinaran a l'electrificació de la xarxa existent.

1.3 Palma

Alguns dels principals temes que segueixen oberts a Palma fan referència al planejament de noves infraestructures viàries previstes al Pla Director Sectorial de Carreteres (2on cinturó o via connectora, nous carrils d'autopistes i autovies existents...); la problemàtica d'Es Carnatge, en constant degradació o la resolució del futur urbanístic d'Es Jonquet, que aquest any ha estat declarat Bé d'Interès Cultural (BIC) en categoria de conjunt històric però que resta pendent ara, de l'elaboració del Pla Especial de Rehabilitació Integral (PERI) que ha de redactar l'Ajuntament de Palma, tenint en compte la protecció com a BIC.

Ses Fontanelles és també un espai sobre el que resta encara la definició dels futurs plantejaments que han de garantir la preservació d'aquesta zona humida, en el marc del projecte de remodelació de la Platja de Palma, que també tindrà les seves implicacions urbanístiques.

Val la pena també esmentar les qüestions que afecten a la remodelació de la Façana Marítima de Palma, a les quals el GOB va presentar al·legacions al 2008, però que aquest any s'han centrat en el seguiment del Palau de Congressos i en les modificacions del PGOU de Palma que l'Ajuntament ha fet per possibilitar la construcció de l'hotel annex al Palau de Congressos i permetre'n a més, més altures de les previstes en el planejament vigent.

Mesa Cívica: mou-te per Ciutat

Enguany ha estat un any intens pel que fa a canvis en el model de ciutat, adreçats a potenciar un nou concepte de mobilitat a ciutat: eixos cívics, carrils bicicleta, implantacions puntuals de sistemes de préstec de bicicletes, etc.

Iniciatives positives i reivindicades històricament a Ciutat que sempre compten en certes reticències socials en el moment de la seva implantació. Contràriament a aquestes reticències, al març de 2009 es va presentar el col·lectiu d'entitats Mesa Cívica que sota el lema "Mou-te per Ciutat" tenen per objectiu sumar esforços d'entitats i persones per a reivindicar aquest canvi tan necessari en la manera de plantejar la mobilitat a Palma i democratitzar l'ocupació de l'espai públic. Des de llavors, s'ha treballat conjuntament en diverses iniciatives per reclamar la prioritat de vianants, els infants i les persones amb mobilitat reduïda, reclamant la presència del transport col·lectiu i la bicicleta per tal de que es converteixin realment, en alternatives al cotxe privat per desplaçaments dins de la ciutat.

Agenda Local 21 de Palma

Aquest passat mes de novembre, el GOB ha participat en l'inici de la implantació de l'Agenda Local 21 de Palma, impulsada per l'Ajuntament de Palma. La primera passa ha consistit en l'anàlisi i aportacions crítiques al pre-diagnòstic elaborat per l'Ajuntament de Palma, al qual el GOB hi ha presentat una sèrie de suggeriments per millorar la perspectiva de la sostenibilitat de la ciutat de Palma i l'aportació de nous aspectes a tenir en compte en el desenvolupament d'aquesta eina de futur.

1.4 Part Forana: l'activitat als pobles

Andratx.- S'està seguint, conjuntament amb els veïnats, l'elaboració dels PERI's de Son Maó i Son Corso i es Pantaleu.

Bunyola.- Aquest any, s'ha incoat l'expedient de declaració del BIC al

llogaret d'Orient per evitar construccions que fan malbé l'entorn emblemàtic d'aquest llogaret. El GOB hi va presentar al·legacions aquest mes d'agost. Però el tema més actiu aquest 2009, ha estat la implicació del GOB, juntament amb els veïns de la zona, contra la construcció, al nucli de Bunyola, dels adossats d'Es Castellet en un entorn emblemàtic. El GOB va demanar a l'Ajuntament que revisés la llicència perquè el sòl on es varen donar les llicències no compleix tots els requisits per ser considerat sòl urbà. Ara, s'està a l'espera de la intervenció del Consell de Mallorca davant d'aquest atorgament de la llicència municipal.

Campos.- Seguiment del llarg conflicte dels apartaments de Ses Covetes. S'ha treballat intensament en contra de la construcció del projecte de camp de golf de Son Baco que tot i l'estimació per part del Consell de Mallorca del recurs del GOB davant la declaració d'interès general, segueix coejant via esment al projecte de "llei-Nadal". Per altra banda, s'està seguint l'evolució de les Àrees de Reconversió Territorial en el marc de la modificació del PTM.

Deià.- S'ha seguit el tema de la demolició de les cases, després de que el mes d'abril, el TSJB imposés una multa al batlle del municipi mentre no executi la sentència.

Felanitx.- Es segueixen els projectes relatius a pedreres dins ANEI. El GOB ha interposat un recurs contenciós-administratiu contra una resolució de l'Ajuntament que permet seguir funcionant la pedrera de Ca'n Centes. Per altra banda, arrel d'una denúncia del GOB, l'Ajuntament ha ordenat la paralització de les tasques iniciades a la pedrera de Can Xoroi. Igualment es segueixen activament per part dels socis locals les infraccions urbanístiques del municipi.

Llucmajor.- Davant l'episodi d'enverinament d'espècies protegides a

Llucmajor, el GOB va reclamar el tancament del vedat de caça durant 4 anys. Per altra banda, el GOB ha reivindicat la desclassificació de la urbanització de Vallgornera, posant de manifest, a banda dels valors naturals, la presumpta infracció de la normativa urbanística en les llicències que l'Ajuntament de Llucmajor ha anat concedint en els darrers anys.

Manacor.- Seguiment de la polèmica del tren tram al seu pas per Manacor. El passat mes de juliol, GOB i PSM-ESQUERRA-VERDS de Manacor varen denunciar les múltiples agressions vinculades a l'explotació de pedreres a la zona del cementeri de Manacor on es concentren diversos focus de degradació i irregularitats al voltant del Puig de'n Mora.

Muro.- A part del seguiment de la gestió del Parc Natural de S'Albufera, ha continuat la campanya contra la construcció del camp de golf a Son Bosc. S'ha denunciat una pista de karting il·legal als terrenys de Son Parera.

Petra.- Seguiment i denúncia d'obres a Son Roca i qüestions relatives a l'explotació de pedreres situades al terme municipal.

Pollença.- Aquest any, s'han presentat al·legacions a la modificació del PGOU de Pollença i adaptació al Pla Territorial de Mallorca, a través de les quals es reclamà congelar el creixement urbanístic a Formentor, El Vilar, La Font i Sant Vicenç. Segueix en marxa també el contenciós contra les llicències concedides a la Cala de Sant Vicenç.

Santa Margalida.- Es segueix la tramitació de l'expedient de BIC com a "zona arqueològica".

2 La tasca jurídica del GOB

Com des de fa molts d'anys, la tasca jurídica del GOB és incansable, gràcies a la tasca altruista dels nostres missers. Enguany les accions davant els tribunals de Justícia en defensa del medi ambient s'han centrat en aquests temes:

Via contenciosa-administrativa

- **Ses Covetes:** Hem realitzat algunes accions, en relació a les NN.SS. i llicència dels 67 apartaments, arran de les darreres sentències favorables a les nostres tesis.
- **Llucalcari:** nou recordatori al TSJB pel retard en l'execució de la sentència del TS que obligava a esbucar els xalets il·legals.
- **Recurs apartaments Cala Llamp (Andratx):** S'ha rebut una sentència favorable a les nostres tesis
- **Camp de golf de Son Bosc:** s'han presentat un nou recurs i s'ha treballat amb els que hi ha interposats.
- **Can Botana (Pollença):** es segueix el recurs contra la urbanització d'uns terrenys a primera línia de la mar de Cala Sant Vicens.
- S'ha seguit treballant per la via jurídica en el **Pla Territorial de Mallorca**, presentant nous escrits i propostes de prova
- S'ha interposat recurs contra l'activitat de la pedrera de **Can Centes a Felanitx**.

3 Biodiversitat

3.1 Espais protegits

El 2009 ha estat un any sense cap avanç apreciable pel que fa a la protecció de nous espais naturals, cosa que comença a ser preocupant (van dos anys i mig de legislatura). No s'ha presentat cap dels Plans d'Ordenació de Recursos Naturals en tràmit (Península de Llevant i Es Trenc-Salobrar de Campos) ni s'ha plantejat cap ampliació i molt manco cap nova declaració d'espai protegit per part de la Conselleria de Medi Ambient. La denominada "Llei Grimalt", a més a més, allarga els terminis per aquestes tramitacions (per aprovar un PORN es podrà disposar de fins a 4 anys!). Davant això, el GOB ha criticat aquest retard (gairebé paràlisi) i s'ha centrat en el seguiment dels espais naturals ja declarats, participant a través de les juntes assessores.

3.2 Altres espais naturals

L'amenaça de convertir Son Bosc en un camp de golf ha requerit un any més una important intervenció per part del GOB. S'ha denunciat el projecte davant el Defensor del Pueblo, s'ha denunciat els hotelers de la Platja de Muro per publicitat enganosa (anunciant un golf que encara no s'ha construït), i s'ha presentat un recurs contenciós administratiu per la manca d'actuació de la Conselleria davant la presència a la zona d'hàbitats naturals d'interès comunitari. També s'ha instat al Ministeri de Medi Ambient a incorporar la zona dins el domini públic marítime-terrestre. Enguany s'han localitzat noves àrees ocupades per l'orquídia de prat, fet que s'ha comunicat a la Conselleria de Medi Ambient. Però malauradament ni aquest ni altres arguments han estat acceptats per la Conselleria per modificar el pla de conservació de l'orquídia, fet que possiblement hauria impedit la construcció del golf.

Dos grans espais naturals periurbans de Palma, Es Carnatge i el bosc de Bellver, compten amb comissions de seguiment de la gestió de les quals hi participa el GOB i que enguany s'han reunit diverses vegades per intentar avançar en la millora ambiental d'aquestes zones.

S'ha treballat en la determinació i caracterització de tres zones importants per a les aus a Mallorca: Maristany, Son Real i el pla de l'Enzell. Aquestes tres zones són importants per a la supervivència de determinades espècies (àguila peixatera, guàtlera, busqueret roig, terrola, etc) i per això s'ha proposat la seva declaració com a ZEPA (zones d'especial protecció per les aus).

Finalment, també s'ha presentat al Ministeri de Medi Ambient una proposta de millora ambiental de la zona de l'estany dels Ponts (Alcúdia) per tal de fer-la més apta per a diferents espècies d'aus que utilitzen aquest gran llac de s'Albufera, avui urbanitzat en part del seu perímetre.

3.3 Conservació d'espècies i hàbitats

La milana remunta el vol tímidament a Mallorca. Enguany s'ha localitzat activitat a 23 territoris, tot i que el nombre de parelles reproductores ha estat molt menor (13), volant 24 polls. Fins a 19 d'aquests han estat equipats amb emissors pel seu seguiment. El verí ha provocat el 50% de les morts (fins a 56 exemplars localitzats morts en el període 2000-2009 a Mallorca), essent l'obstacle principal per a la recuperació de la població insular d'aquesta espècie. L'episodi d'enverinament localitzat a Lluçmajor, on moriren 3 milanes i una arpella així ho posa de manifest. A més a més també es localitzaren altres espècies protegides tirotejades. A més del seguiment d'exemplars mitjançant emissors de ràdio, enguany s'han pogut utilitzar també emissors de seguiment

per satèl·lit. Aquestes tecnologies resulten fonamentals per entendre millor quin ús del territori fan les milanes, i per poder-les localitzar quan moren. Enguany l'espècie ha nidificat per primera al Parc Natural de Llevant, on desde fa anys el GOB executa el projecte de reintroducció a aquesta zona, on va desaparèixer fa 20 anys. Un dels principals objectius per als pròxims anys ha de ser la reducció de la mortalitat adulta i immadura a causa del verí, emprat per alguns gestors de vedats de caça per eliminar predadors així com la correcció d'esteses elèctriques.

Quant a l'àguila peixatera, una altra de les espècies més amenaçades, enguany s'han marcat amb anelles de lectura a distància els polls de diversos nius, i també s'han col·locat emissors de seguiment per satèl·lit a quatre exemplars. S'han realitzat moltes activitats educatives als municipis on encara hi viuen parelles d'àguila peixatera, i s'ha elaborat un web amb molta informació sobre l'espècie: www.gobmallorca.com/peixatera

Pel que fa a l'aprofitament cinegètic, enguany s'ha col·laborat en la declaració d'un nou refugi de fauna (s'Olivaret, Campanet), s'ha presentat un recurs contra l'Ordre de vedes (pel que fa a la gestió dels terrenys "lliures") i s'ha denunciat l'exposició de sistemes de caça il·legals a una fira d'Alaró.

Els projectes de reforestació són una aposta important del Govern, i de determinades empreses com a mitjà per justificar la seva participació en la lluita contra el canvi climàtic. S'ha participat en la discussió d'una actuació important al parc natural de Llevant, aportant els nostres suggeriments al projecte.

Fa uns mesos que el GOB va decidir abandonar el Consell Assessor de Flora i Fauna de les Illes Balears, juntament amb l'altre representant de les entitats de conservació de les Balears. Aquest organisme consultiu, que informa sobre

la catalogació d'espècies i els seus plans de conservació o recuperació, ha fet una gran feina els anys passats, però enguany, amb la discussió del pla de conservació de l'orquídia de prat i possible conflicte d'aquest amb el projecte de camp de golf de Son Bosc, s'han observat disfuncions que han fet decidir la dimissió dels representants del GOB.

4 Ornitologia

4.1 Estructura

El 2009 s'han produït diversos canvis en la Comissió Permanent derivats de la baixa i alta de diverses persones. El canvi principal ha estat la desaparició de la secció de nomenclatura, recerca i documentació per baixa del seu responsable sense que s'incorpori cap persona nova a la secció.

Revisió del reglament d'anellament del GOB

A la reunió anual d'ornitologia s'ha creat un grup per revisar el reglament intern d'anellament que es realitzarà durant 2010.

4.2 Estudis poblacionals i tendències de poblacions

Programa de Seguiment d'Aus Comunes (SAC)

Durant 2009 s'ha canviat el coordinador del projecte, que assumeixen ara dues persones: Cristina Fiol i Xavier Llabrés. Els nous coordinadors han començat a donar un nou impuls al SAC, cercant nous col·laboradors i muntant jornades didàctiques i pràctiques d'identificació per facilitar les coses a les persones que fan el SAC. També han incorporat el SAC per bandes per que les dades d'aquest projecte es puguin fer servir a altres, com els atlas.

Atles d'auells nidificants

Enguany s'ha fet la darrera revisió de les fitxes i a començament de 2010 està previst publicar l'atlas, per la qual cosa se contarà amb finançament de l'Obra Social de Sa Nostra.

Atles d'auells hivernants

Els mesos hivernals del 2009 s'ha continuat amb la tasca de recollir dades per l'atles d'hivernants, cosa que es farà durant dos anys més abans de publicar-lo. Per primera vegada, la recollida de dades s'està fent a nivell de Balears.

Xarxa d'Estacions d'Esforç Constant

Segueixen en marxa les mateixes EEC que el any passat (Albufera, Albufereta, Mondragó i Llevant) i s'han fet gestions amb l'Ajuntament de Palma per tal de incorporar una nova estació d'anellament al Bosc de Bellver que començarà durant la primavera de 2010.

Estudis de la migració de les aus

Per problemes pressupostaris enguany no s'ha fet la campanya d'estudi de la migració prenupcial al P.N. de Sa Dragonera. Si s'han pogut fer les campanyes de migració prenupcial al P.N. de Cabrera i l'estudi de la migració postnupcial tan a Sa Dragonera com a Cabrera.

Recomptes d'aus

Com cada any s'han realitzat diversos recomptes durant 2009. El principal ha estat el recompte d'aus aquàtiques i limícoles hivernants dins el marc del seguiment anual que es realitza a nivell de tota Europa.

S'han realitzat també recomptes de dormidors d'agrons a diferents llocs de l'illa.

4.3 Recerca i conservació

Beques d'ornitologia

S'han convocat les beques d'ornitologia que s'han donat als projectes: Seguiment ecològic de la Bassa de Son Ferriol i Estudi de taxes d'ocupació de caixes niu i biologia reproductiva.

Projecte caixes-niu al bosc de Bellver

S'ha realitzat un projecte amb l'Ajuntament de Palma per la col·locació i posterior seguiment de caixes niu per aus insectívores com a mètode complementari en el control d'orugues, especialment de procesionària.

Seguiment d'espècies d'aus

Segueix en marxa el seguiment de milana (*Milvus milvus*) i àguila peixetera (*Pandion haliaetus*) per part de conservació, amb la novetat de la incorporació d'emissors via satèl·lit que ens permet obtenir molta més informació i d'una manera més acurada.

Hortolà de canyet (*Emberiza schoeniclus*). S'ha acabat l'estudi dels moviments hivernals d'aquesta espècie a s'Albufera de Mallorca mitjançant emissors de radio. Com que els resultats han estat molt interessants però poc concluent per determinar l'acusat descens de la població, se pensa seguir amb el marcatge i seguiment d'exemplars d'aquesta espècie durant 2010.

4.4 Publicacions

Revista "Es Busqueret"

S'han produït molts canvis a Es Busqueret durant 2009, any en que únicament s'ha publicat un número de la revista de divulgació ornitològica del GOB.

Els canvis han afectat tant a l'editor com al comitè editorial, que estan preparant modificacions tant en forma com en contingut de la revista de cara a l'any 2010. S'espera que de cara a l'any que ve la revista tingui una periodicitat trimestral.

Anuari Ornitològic de les Balears

Com cada any des de fa 23, s'ha publicat un nou volum de l'anuari, amb articles, notes breus i altres seccions habituals.

4.5 Divulgació

Cursos d'ornitologia

Enguany s'ha començat una sèrie de cursos d'ornitologia amb la idea d'obrir un cicle que ha de ser continu

Curset d'Iniciació a l'Ornitologia. Durant el mesos de gener i febrer se van realitzar 3 cursos bàsics d'ornitologia a Palma, Inca i Manacor, pensats per gent que no té coneixements ornitològics, seguits d'una sortida pràctica al P.N. de s'Albufera per cada un d'ells. Se van cobrir totes les places previstes, que eren de 30 inscrits per curs.

Curs d'ornitologia de Camp. El mes de març es va realitzar a la UIB un curs d'ornitologia de camp, amb un total de 9 sessions repartides en 3 setmanes a raó de 3 sessions setmanals, seguides de dues sortides pràctiques al Salobrar de Campos i a La Real, Santa Margalida. El total de persones inscrites va ser de 70 i el nivell ja estava pensat per persones amb un cert nivell de coneixements. El curs va rebre finançament de la Conselleria d'Educació.

Cursos especialitzats. Una vegada acabats aquests dos cursos, s'han començat a fer cursos més especialitzats relacionats amb l'identificació de determinats grups d'aus o amb l'estudi de les mateixes: Iniciació a l'anellament científic d'aus, Curs d'identificació d'anàtides i Curs de censos i recomptes.

També com a complement als cursos i com a preparació al SAC, els coordinadors han organitzat diverses ponències i cursos d'identificació de les aus visualment i pel seu cant: Els fringílids i els columbiformes, Espècies de cants peculiars, Cants de nit, Xàtxeros i titines.

4.6 Sortides ornitològiques

S'ha realitzat diverses sortides ornitològiques, sempre que el temps ho ha permès, durant el 2009.

Ha sigut gairebé una sortida mensual, guiada sempre per un expert en la matèria.

S'ha fet: Recompte d'aquàtiques al Salobrar de Campos i Sa Vall; Sortida al Cap Salines; Sortida al Xalambri de muntanya, Galatzó; Sortida a la Vall de Bòquer-Albercutx; Sortida al Camí d'es Correu, Esporles; Sortida de Falcons marins a Son Bosc; Sortida nocturna, a Sant Joan; Sortida al P.N. de Sa Dragonera i Colgada d'estornells al P.N. s'Albufera.

4.7 Xerrades sobre ornitologia al local del GOB

Aquest any s'ha continuat amb les xerrades sobre temes ornitològics al local del GOB. Les temàtiques han estat les següents:

- Darwin y las Islas. Valentín Perez
- Projecte Seguiment d'Aus Comunes. Xavier Mendez
- Els cants dels aucells i la seva utilitat com indicador de la vulnerabilitat de les poblacions en perill. Paola Laiolo
- Qué punyetes es la biodiversitat?. Joan Mayol
- Presentació volum 23 de l'Anuari Ornitològic de les Balears. Calos Lopez-Jurado
- Efectes de la variabilitat oceanogràfica en la supervivència adulta d'un depredador marí. Albert Fernández Chacón
- Barceló, Munn i von Jordans: tres ornitòlegs, tres estalons. Jesús Jurado
- La conservación en Nueva Zelanda: una lección para otras islas. Miguel McMinn
- Áreas Importantes para la Conservación de las Aves: una gran herramienta para la conservación de la biodiversidad. Octavio Infante, Unai Fuente

4.8 “Una mirada al cel”, exposició ornitològica del GOB

Aquest any 2009 s'ha fet una exposició sobre els projectes d'ornitologia del GOB en aquests moments.

L'exposició mostra alguns dels tresors ornitològics de les Balears, la seva riquesa i es dona a conèixer la seva problemàtica. També s'explica que fa el GOB per combatre les amenaces a l'avifauna, fent divulgació dels projectes actuals, animant a la posada en marxa d'altres, presentant els nostres voluntaris i convidant a la participació ciutadana.

Consta de 21 panells portàtils, de 2 x 1 metres que se varen presentar durant la primera setmana d'octubre al jardins de la Misericòrdia de Palma.

L'idea de l'exposició es que sigui itinerant durant tot l'any 2010 per diferents indrets de Mallorca.

5 Educació Ambiental

5.1 Activitats escolars

Des del Servei d'Educació ambientalenguany s'han realitzat 256 activitats grup-aula i han participat 6.205 alumnes de tot Mallorca.

Destacam que enguany el programa educatiu de la Trapa ha recuperat la col·laboració amb el Departament de Joventut i Igualtat del CIM

Un any més el programa educatiu de La Trapa ha tingut una molt bona acollida per part del professorat i alumnat de la nostra Illa. Entre els mesos de gener i maig de 2009 s'han realitzat un total de **168 activitats** sobre La Trapa i cala en Basset, participant un total de **4076 alumnes** de 10 municipis de Mallorca (3572 alumnes de primària i 504 de secundària i batxiller).

Les activitats d'aquest programa educatiu s'han repartit de la següent forma: 47 activitats d'aula sobre La Trapa; 46 activitats d'aula sobre l'entorn marí; 39 itineraris a cala en Basset; 36 itineraris a La Trapa.

Aquest programa educatiu ha comptat amb el suport econòmic de l'Obra Social de Sa Nostra, de l'Ajuntament de Palma a través de la Regiduria d'Educació i del Departament de Joventut i Igualtat del CIM a través del programa Iniciatives als Instituts .

La principal novetat d'enguany ha estat un nou contacontes anomenat “La tortuga centenària i el seu amic Pues”

A partir del curs escolar 2009/10 s'ha incorporat a l'oferta educativa de contacontes sobre medi ambient un nou

conte amb el títol de “La tortuga centenària i el seu amic Pues”, amb la finalitat de conèixer millor les garrigues, la seva fauna i la seva flora més característica.

Entre maig i novembre d'enguany s'han realitzat un total de 62 activitats de contacontes sobre medi ambient, participant un total de 1.429 alumnes d'educació infantil, 1r i 2n cicle d'educació primària. Les activitats de contacontes s'han dut a terme a la biblioteca municipal de Palma més propera a cadascun dels 20 centres educatius que han participat. Els principals objectius d'aquest programa educatiu és que els infants assoleixin l'hàbit de lectura i es sensibilitzin a través del coneixement de la problemàtica relacionada amb diverses temàtiques: l'aigua (*Na Mariona i na Maraigua, dues gotetes d'aigua*); els residus (*En Pap Reciclat*) i la fauna de la garriga (*La tortuga centenària i el seu amic Pues*”).

Aquestes activitats han comptat amb el suport econòmic de la Regiduria de Cultura de l'Ajuntament de Palma.

Noves activitats sobre mobilitat sostenible per als escolars de Palma

El curs 2009/10 en col·laboració amb l'Ajuntament de Palma s'oferiran dues noves activitats:

Oca sobre la mobilitat: adaptació del popular joc de taula, per tal de tractar la temàtica de la mobilitat a Palma.

Gimcana sobre mobilitat sostenible sortida pel barri de Palma on està ubicada l'escola, durant la qual han de respondre preguntes i proves sobre mobilitat urbana.

S'està elaborant també material didàctic per a complementar les activitats.

700 escolars d'Alcúdia han

conegut el medi ambient del municipi i han après a estalviar aigua.

S'han realitzat 18 itineraris per conèixer el bosc de La Victòria, l'entorn marí d'Alcanada i la zona humida de Maristany. També s'han realitzat itineraris a l'entorn de l'escola per a observar animalons amb els més petits. Aquests itineraris han contribuït a donar a conèixer la biodiversitat i les seves amenaces. I també s'han realitzat

8 activitats d'aula per ensenyar als escolars a estalviar aigua a casa i a l'escola. Aquestes activitats han estat possibles gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament d'Alcúdia.

5.2 Dinamització

Els Grups estrenen nou patrocini, el de l'Obra Social de Sa Nostra

Grup infantil

El Grup Infantil del GOB ha iniciat la 13a temporada una molt bona notícia: la continuïtat dels 3 coordinadors d'activitats i de la majoria d'educadors/es que han format part de l'equip en anteriors temporades, a més l'equip s'ha reforçat amb 4 noves incorporacions. La temporada 2009/10 l'equip d'educadors/es del Grup Infantil (GI) estat format per 18 educadors/es voluntaris/es amb molta d'experiència acumulada.

En el 2009 han participat 24 educadors/es i 106 infants. S'han realitzat 10 activitats: la Reserva biològica de la Trapa (Andratx); parc Natural de s'Albufera (Muro); sa Foradada (Deià); estada de 2 dies a la Granja escola Ses Sitges (Sant Llorenç); ermita de Betlem (Artà); cales Verges de Manacor (Activitat conjunta amb infants, pares i mares); campament d'estiu del Grup Infantil a l'hort de son Serra (Santa Margalida); finca pública des Galatzó (Calvià); es Fangar (Manacor); festa sobre la mobilitat sostenible (Palma i Santa Maria del Camí).

Enguany s'ha realitzat un campament

d'estiu únicament amb els infants amb la intenció de fer grup i ha estat valorat molt positivament per tothom.

La mitjana de participació dels infants ha estat molt alta, 53 infants per activitat i la mitjana de participació dels educadors/es ha estat de 10 educadors/es per activitat.

Grup Juvenil

El grup ha comptat amb la participació de 71 juvenils i de 15 educadors. La major participació s'ha produït a les activitats d'octubre i novembre amb 39 juvenils.

Aquesta temporada el tema que s'ha treballat amb més insistència és la mobilitat sostenible, dedicant-li 3 de les 10 activitat de l'any, fent servir bicicletes a dues de les activitats. Tampoc s'ha descuidat les habituals accions de voluntariat dins espais naturals protegits. També es vol destacar l'esforç d'organitzar l'exitós campament d'estiu a la Garrotxa.

Les activitats realitzades per part del Grup Juvenil durant aquest any 2009 han estat: visita al Museu Regional d'Artà i sortida ornitològica al torrent de Canyamel; voluntariat a s'Albufera i itinerari en bicicleta; ruta d'aventura i d'orientació a sa Comuna de Lloret; estada a Binifaldó (Escorca) i voluntariat al Paratge Natural de la Serra de Tramuntana;

itinerari en bicicleta per als carrils-bici de Palma per reivindicar l'ús urbà d'aquest mitjà de transport; itinerari per les cales verges de Manacor per conèixer la campanya de conservació de les cales de Mallorca i els seus valors naturals; campament d'estiu per conèixer la zona volcànica de la Garrotxa; instal·lació de caixes-niu al bosc de Bellver per afavorir la conservació de l'avifauna i el control de procesionaria; gimcana en tren per a

valorar aquest mitjà de transport com a alternativa al transport individual; i acampada a La Trapa i realització de tasques de manteniment de la finca i de la vegetació.

Al llarg d'aquest any s'ha donat un fort impuls com a eina de comunicació interna al facebook del Grup. El grup ha comptat enguany amb la col·laboració del Consell Insular de Mallorca.

5.3 Divulgació, formació i voluntariat

Reedició contacontes tortuga

S'ha actualitzat i reeditat el contacontes de la tortuga i l'eríçó. S'ha fet una tirada de 500 exemplars actualitzant el disseny i les adreces d'interès, i s'ha distribuït entre els escolars participants a les activitats de contacontes. Aquesta reedició ha estat possible gràcies a la col·laboració de la Conselleria d'Educació i Cultura.

S'ha realitzat la 6a edició del curs d'educadors ambientals

La finalitat del curs ha estat formar els voluntaris dels grups infantil i juvenil i formar nous voluntaris per a exercir com a educadors dels grups. S'ha fet una sortida a Bellver i una acampada a La Trapa, que ha inclòs la realització de voluntariat. El curs ha tingut una durada de 58 hores, de les quals 14 han estat on-line. És la primera vegada que una part del curs és no presencial, la qual cosa ha permès que l'alumnat realitzés una sèrie de treballs pràctics i ha permès fer una feina de seguiment i de tutorització molt profitosa. Aquest curs ha comptat amb una subvenció de la Conselleria de Medi Ambient.

Altres accions formatives

S'ha realitzat un curs sobre itineraris d'educació ambiental amb el

departament de formació d'ensenyament de CCOO. S'ha continuat impartint sessions formatives sobre educació ambiental per a monitors i directores de temps lliure en col·laboració amb el Centre d'Estudis de l'Esplai i es continua acollint alumnes en pràctiques de pedagogia de la UIB.

Activitats de voluntariat ambiental d'estiu a La Trapa i Sa Dragonera

Les activitats de voluntariat ambiental d'enguany han comptat amb el suport del programa VOLCAM de la Caja Mediterráneo i amb les direccions insulars de Medi Ambient i de Joventut i Igualtat del Consell de Mallorca.

Enguany s'han introduït diverses activitats novedoses de caire naturalístic com l'anellament científic, trampeig de micromamífers, o la construcció de caixes niu, consolidant les activitats de voluntariat.

Les xifres i les tasques han estat les següents:

Camp de Voluntariat Ambiental de La Trapa, del 25 de juliol al 3 d'agost(10 dies): Tasques: Instal·lació de tancats amb malla ramadera; mimetització del nou dipòsit forestal; manteniment de l'hort, recerca de la antiga cisterna de la Trapa; construcció de caixes niu. Participants: 10 voluntaris.

Estada de Voluntariat a Sa Dragonera, del 8 a l'11 de setembre (4 dies): Tasques: Manteniment i adequació del figueral de moro de Sa Dragonera, manteniment de les parets d'esquena d'ase. Participants:15 voluntaris.

A més les activitats de voluntariat ambiental han mantingut l'esperit de sensibilització i formació en temàtiques ambientals, mitjançant tallers i dinàmiques preparades per l'equip d'educadors.

5.4 Campanyes sensibilització

Campanya a favor d'una mobilitat més sostenible

El setembre començà la campanya a favor d'una mobilitat més sostenible en col·laboració amb la Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori. La campanya ha consistit en la realització de 8 xerrades per adults i joves a 4 pobles de Mallorca: Santa Maria, Esporles, Costitx i Sa Pobla. S'ha arribat a 200 joves i 100 adults; i a més s'ha organitzat el concurs de còmic "Mou-te bé" dirigit als joves de 14 a 25 anys en col·laboració amb Norma Còmics i l'Associació Amics i Víctimes del Còmic. S'està elaborant actualment un còmic per divulgar altres maneres de moure's més sostenibles. Aquesta campanya s'ha realitzat en col·laboració amb la Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.

Campanya Reducció de Residus "De Residus, gens ni mica"

La campanya de sensibilització en col·laboració amb La Direcció Insular de Gestió de Residus del Consell de Mallorca. Aquesta campanya ha encetat enguany una línia de sensibilització per a ajuntaments de Mallorca en reducció de residus. La campanya "De residus, gens ni mica" ha treballat tres eixos: Les festes sostenibles amb vaixel·la reutilitzable, la reducció de bosses de

plàstic als mercats municipals i finalment la reducció de residus a les escoles amb la línia "A l'Escola amb Carmanyola".

Aquesta campanya ha suposat l'edició d'una vaixel·la reutilitzable de 1200 plats i 2700 tassons. S'han realitzat sopars sostenibles a Santa Maria del Camí, Estellencs, Consell, el sopar anual de l'ONG *S'Altra Senalla* i el dinar anual del GOB.

S'han repartit unes 400 bosses de tela reutilitzables ecològiques i de comerç just per fomentar la reducció de les bosses de plàstic als mercats de Santa Catalina (Palma), Santa Maria del Camí i Esporles, en tres accions de compra sostenible. A més es va donar suport a la iniciativa de *les bosses vermelles de rebuig* de l'Ajuntament d'Esporles. També s'han repartit amb aquestes accions més de 3000 díptics informatius per fomentar l'ús de les bosses ecològiques i reutilitzables.

S'ha fet entrega de 450 carmanyoles a les escoles de Santa Maria del Camí, i Costitx, així com als voluntaris dels Grups Infants i Juvenils del GOB.

Amb aquesta campanya s'ha posat en marxa un espectacle d'animació teatral amb contingut ambiental a càrrec de la companyia "Los Guasones" que ha suposat la part amable de la campanya per donar suport a les activitats de sopars i dinars sostenibles i a la compra sense bosses de plàstic. L'espectacle es titulava "la Família Carmanyola".

Amb totes aquestes accions s'han arribat en total a 5 municipis diferents i a dues ONG's. A més es pot calcular que aproximadament s'haurà fet arribar a unes 10.000 persones directament a més de tenir més repercussió en els mitjans de comunicació que amb anteriors campanyes, al ser una campanya amb uns destinataris més amplis i amb visió de continuïtat.

6 Informació i divulgació

6.1 Internet

WEB del GOB

El nombre de visites a la nostra web ha estat de més de 155.000, i s'han descarregat més de 720.000 planes amb un nombre de visitants diferents de més de 85.000.

El projecte de renovació integral de la web segueix endavant, es renovarà totalment el concepte actual, tant a la part gràfica com de contingut. Es pretén donar una imatge més moderna i que la web sigui la principal font d'informació, tant externa com interna, amb més continguts sobre el GOB i les seves campanyes, completament actualitzats, fomentant així al màxim la difusió d'informació i la transparència de l'entitat.

Actualment, tant l'esquema de continguts, com els continguts mateixos ja estan en procés de finalització. Per a la part gràfica i suport tècnic, comptam amb la col·laboració d'un voluntari que fa feina com a dissenyador i gestor web. També s'estan fent contactes per la inclusió de la web a un projecte de traducció gratuïta per a ONGs.

6.2 El GOB a les xarxes socials

Novetat enguany ha estat la creació de una pàgina del GOB a la web social Facebook, que ja conta amb quasi 2.500 seguidors. També s'ha creat recentment un perfil a la xarxa de microblogging Twitter, i s'ha renovat la imatge i actualitzat els continguts del canal del GOB a Youtube.

Aquestes eines han permès ampliar més l'àmbit de difusió de les notes informatives, els esdeveniments i les aparicions als mitjans audiovisuals. A

més de donar la possibilitat als seus usuaris d'una interacció amb el GOB, afegint comentaris i preguntes, i podent també col·laborar més directament en la difusió de les notícies i publicació de nous continguts.

6.3 Centre de Documentació Ambiental

Biblioteca

Enguany s'ha seguit amb el projecte d'automatització de la biblioteca, s'ha creat la Comissió de Biblioteca, formada pel bibliotecari, el responsable de l'àrea, una voluntària diplomada en biblioteconomia, i representants de la junta, de coordinació i dels usuaris.

La Comissió ha dut a terme diverses reunions a les que s'han revisat els criteris de la política d'ús i gestió de la biblioteca que es traduiran en la renovació del reglament, i s'han anat debatent les diferents alternatives i propostes de cara al projecte de automatització.

Ja estan presupostades les noves prestatgeries que albergaran el fons d'educació ambiental, així com la instal·lació de dos mobles tipus revister per exposar el material divulgatiu tant a l'interior com a l'exterior del local amb el suport del Departament de Cultura i Patrimoni del Consell Insular de Mallorca.

6.4 Arxiu de premsa

A partir de 2009 s'ha començat la recopilació en format digital per a l'arxiu de premsa de les notícies que apareixen sobre el GOB i les seves campanyes als mitjans, així com dels temes d'actualitat ambiental dels que el

GOB fa un seguiment, incloent les aparicions en ràdio i televisió.

Tota aquesta recopilació es plasmarà a un document recopilatori en paper i DVD. Els arxius de la recopilació són consultables a través de l'ordinador de l'Àrea d'Informació, tant directament, com mitjançant la resta d'ordinadors de les oficines del GOB que estiguin en xarxa.

6.5 Publicacions

S'han editat tres números L'Ecologista. Les publicacions de caire ornitològic han estat l'Anuari Ornitològic i dos números d'Es Busqueret. S'ha fet una reimpressió del conte "La tortuga centenària i el seu amic Pues" de contingut educatiu, i s'han actualitzat i editat un nou fulletó informatiu sobre La Trapa en català i alemany.

6.6 Comunicats

Llista de distribució

La comunicació per correu electrònic es segueix reforçant, i en aquests moments són 1.410 les persones i entitats que ja reben els comunicats, informes, notes i convocatòries del GOB.

Mitjans de comunicació

Enguany s'ha substituït definitivament el fax pel correu electrònic com a mitjà per enviar els comunicats de premsa. Especialment positiva ha estat la inclusió dins l'enviament, de les adreces de les diferents Agències de Notícies (EFE, EuropaPress, ABN, etc.). També s'han inclòs les adreces de diaris digitals i dels diferents mitjans locals d'àmbit municipal o comarcal.

6.7 Presència a fires i altres esdeveniments:

Enguany s'ha produït un canvi en quant a la política de la presència del GOB a

aquests tipus d'esdeveniments, centrant més la importància en la informació i la divulgació en detriment de la venda de material, la qual no s'ha deixat de fer, però que també ha canviat d'enfocament, donant-li més importància com a efecte de merchandising i difusió del GOB i no tant com a font de recursos econòmics.

En base a aquest canvi de política, a part del control de ventes, s'ha començat doncs a fer un control estadístic exhaustiu del repartiment de material informatiu, donant així la possibilitat d'analitzar els resultats i obtenir dades per a poder avaluar l'acollida per part del públic i fer una previsió del repartiment de les diferents publicacions del GOB.

S'ha tingut presència a 15 esdeveniments a 11 pobles diferents, als que s'ha repartit un total d'uns 1800 exemplars de materials informatius, 330 dels quals eren exemplars de l'Ecologista i 250 fulletons per fer-se soci. Cal destacar la inclusió a les fires d'un full per apuntar-se a la llista InfoGOB, gràcies al qual hi ha 158 persones més que ja reben la informació del GOB.

6.8 Botiga

El més destacable són certes accions que s'han dut a terme per millorar l'aspecte i augmentar el potencial d'exposició, com afegir el preu de manera visible a tots els articles, l'exposició de les camisetes per separat a uns penjadors (alliberant espai a la taula i augmentant la seva visibilitat des de l'exterior) i la instal·lació ja en marxa d'una balda de fusta darrera d'una de les vidrieres de l'entrada per a que faci la funció d'expositor.

6.9 Excursions

Com sempre, la difusió del medi natural constitueix una de les activitats més

tradicionals del GOB. Enguany s'ha elaborat el nou calendari d'excursions 09/10, consultable a la web del GOB. Des de l'Àrea s'ha dut la coordinació i també s'ha anat fent difusió de cada excursió a través de la llista de correu InfoGOB. Aquestes excursions es fan els darrers diumenges de cada mes i segueixen tenint una aflluència notable de gent, amb una mitjana d'unes 20-25 persones per excursió.

6.10 Cursos, seminaris i conferències

El GOB ha seguit la seva activitat de d'organització de conferències, presentació de llibres i organització de cursos, jornades i tallers, la majoria aprofitant la infraestructura del nostre local.

Les activitats han estat diverses xerrades i cursos per part del grup d'Ornitologia o el Servei d'Educació Ambiental; presentacions de llibres com *Abolim la banca* o *Do not disturb Barceló*; un Cineforum organitzat per Joves del GOB; o diverses xerrades sobre el GOB a diferents col·lectius, alguns d'àmbit internacional, com les xerrades que es varen dur a terme a un Institut Danès i un Francès.

El local del GOB també ha servit de seu per reunions i xerrades d'altres entitats, com Mallorca Lliure de Trangènics, Greenpeace, S'Altra Senalla o Mesa Cívica, o com a suport per a l'Administració, com va ser el cas de la presentació de projecte del tramvia a Palma per part de la Conselleria de Mobilitat.

6.11 Treball amb la comunitat estrangera

S'ha treballat especialment en el suport i assessorament tècnic de propietaris majorquins i estrangers per a la declaració de nous refugis de caça als municipis d'Alcúdia i Lluçmajor.

També es treballa en la sensibilització i assessorament a la població estrangera i mitjans de comunicació alemanys sobre les problemàtiques ambientals de l'illa.

S'han portat a terme diferents col·laboracions amb Universitats alemanyes per a l'acollida en pràctiques d'estudiants universitaris alemanys, que han donat suport a diferents projectes del GOB.

7 La Reserva Biològica de la Trapa

7.1 Restauració arquitectònica

La restauració de les cases ha quedat de bell nou paralitzada per mor de la manca de recursos econòmics del Consell de Mallorca.

Al llarg de tot aquest any s'ha estat lluitant (sense èxit) per aconseguir que el CdM iniciés al manco determinades intervencions d'urgència. Tan sols s'ha aconseguit que es restauri (han començat fa poc) la teulada del molí de sang malmesa per una ventada el passat hivern.

Donada la caducitat del conveni amb el Consell per l'incompliment als compromisos assolits al conveni, s'està valorant la viabilitat i/o conveniència de renovar o no el conveni amb ells. S'està en fase de debat. Sí que s'ha redactat un document que reflecteix la visió de la Trapa cap a un futur, de cara a poder negociar millor amb el CIM

El que es va aconseguir a temps va ser la col·laboració d'una brigada de margers del Consell per a la restauració dels marges del pontet que dona accés al camí de La Trapa i que es varen esbucar amb les pluges d'hivern.

S'ha finalitzat la restauració de la caseta de Cala Sanutges amb el suport de la Fundació Banco Santander. La caseta ha quedat habilitada com a aguait i petit refugi en un exemple de restauració bioclimàtica, utilitzant tècniques de bioconstrucció.

Altres tasques realitzades:

Realització d'un registre de connexions de la xarxa hídrica.

Manteniment de les fustes del molí de sang i neteja del mateix.

Neteja i restauració de les parets del safareig.

Interconnexió de les mines mitjançant tuberia de polietilè per a un millor aprofitament del cabdal d'aigua.

Manteniment dels elements arquitectònics ja restaurats.

7.2 Tasques agrícoles

Llaurat de totes les zones agrícoles presents a la finca. Tan sols s'ha sembrat amb civada les zones que estan perimetralment acotades (on no poden accedir les cabres a menjar tota la pastura...).

S'han regat i podat les figueres i demés fruiters plantats en el plà de recuperació de varietats locals.

S'ha habilitat un accés per al tractor de manera que s'han pogut recuperar les marjades agrícoles ubicades entre el Comellar dels Secrets i Es Forn.

S'ha continuat amb el manteniment dels protectors dels arbres fruiters.

7.3 Tasques forestals

Mitjançant el conveni signat amb la Conselleria de Medi Ambient i l'IBANAT, s'ha tancat perimetralment una zona de 10 ha per a assegurar la seva recuperació forestal sense l'afecció de les cabres.

S'ha habilitat un nou dipòsit d'incendis de 270 m³ de capacitat connectat a una xarxa de distribució de polietilè, que s'ha començat a omplir mitjançant impulsio d'aigua des del safareig.

Retirada de protectors de pins.

S'han esmotxat pins joves presents a zones perimetralment tancades.

S'ha fet sembra de llavors d'espècies forestals.

S'ha continuat amb el control preventiu

de la cuca dels pins i retirada de bosses.
S'ha continuat amb el control de pins afectats per Tomicus.

7.4 Tasques de manteniment

S'han fet Feines per a la lluita contra l'erosió a la pista forestal, manteniment dels tancaments perimetrals, recollida de fems, atenció als visitants i el ,manteniment d'elements arquitectònics ja restaurats.

7.5 Biodiversitat

Aportació de menjar per a atreure corbs i voltors.

Seguiment de l'ornitofauna mitjançant l'aguait de Cala Sanutges.

Aportacions per a la millora de l'inventari de les espècies micològiques presents a la reserva.

Control de cabres.

7.6 Educació ambiental, voluntariat i captació de recursos

Programa d'educació ambiental dirigit a les escoles executat per el Servei d'Educació Ambiental.

Suport a les tasques educatives mitjançant el conveni signat amb la Conselleria de Medi Ambient.

Manteniment de les jornades de voluntariat i els camps de treball, cercant una major difusió de les activitats.

Activitats realitzades juntament amb la Direcció General de Menors.

Enguany s'ha aconseguit el suport del SOIB per a la contractació del nou treballador de camp de la Reserva.

També s'ha signat un conveni per a la realització de pràctiques formatives a la Trapa.

8 Cooperació per al desenvolupament

Anualment el GOB aporta el 0,7 % del seu pressupost anual per dedicar-ho a projectes concrets dels que es presenten a la convocatòria anual del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació. Enguany des del grup de treball "GOB Cooperació" s'ha continuat fent feina amb dues línies, per una banda la sensibilització i la formació sobre la sostenibilitat ambiental i per l'altra l'elaboració de les memòries finals dels tres projectes de desenvolupament i codesenvolupament presentats en anteriors convocatòries.

Formació:

Ponència i taller pràctic sobre temes diversos com: la sostenibilitat ambiental; la problemàtica ambiental; l'aigua i els recursos hídrics; l'energia; els residus; el consum responsable; la bioconstrucció; la biodiversitat; el territori i el paisatge; i les activitats econòmiques "sostenibles". Els participants del taller pràctic han estat membres de diferents ONGS de cooperació. Aquest curs ha estat possible gràcies al finançament de la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració de la DGC del Govern de les Illes Balears.

S'ha col·laborat amb "Medicus Mundi" elaborant un curs sobre les 4 prioritats transversals de la cooperació a les Illes Balears. El GOB ha elaborat les ponències sobre "La sostenibilitat ambiental aplicada de forma transversal als projectes de cooperació". Els destinataris del curs seran totes les ONGD de les Illes i es durà a terme al mes de març de 2010.

Sensibilització:

El projecte anomenat H2O pretén sensibilitzar a la població en general sobre la problemàtica de l'aigua al

Planeta Terra. Totes i cada una de les entitats que presentàren aquest projecte (Enginyeria Sense Fronteres de les Illes Balears, Associació Illes Solidàries amb el Sud, Centre d'Estudis Rurals i d'Agricultura Internacional, Veterinaris sense fronteres, Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa, OIKOS, Nou Sud, i Voluntaris de Mallorca) considera la defensa del dret a l'accés a aigua potable com una tasca obligada. Aquest projecte consta de diverses etapes, enguany s'ha realitzat un curs de formació i sensibilització a l'UIB, s'ha elaborat els eixos dels continguts i el pròxim any s'elaboraran recursos didàctics (unitat didàctica, audiovisual i exposició).

Projectes de cooperació

Enguany s'han finalitzat el tres projectes presentats pel GOB en anys: projecte de codesenvolupament per fomentar la conservació de la biodiversitat, l'ecoturisme i l'agricultura a Sasaima (Colòmbia), "Ajuda mitjançant microcrèdits a les dones emprenedores del Bajo Lempa (El Salvador) i projecte de cooperació "Agricultura sostenible de regadiu a la zona d'Awachtame (Nord de Marroc)".

Turisme responsable

"El GOB col·laborà amb el projecte de "Formació per al turisme responsable a Centre Amèrica" del GIST i Alba Sud"

9 Pacifisme

9.1 Plataforma per Palestina

La Plataforma per Palestina, es va crear per manifestar la solidaritat amb Palestina i la demanda d'una solució al conflicte basada en el reconeixement dels drets del poble palestí. Una gran diversitat de col·lectius, forces polítiques, i associacions, entre elles i el GOB que va participar molt activament en la Plataforma organitzant diverses concentracions, manifestacions, actes reivindicatius i de sensibilització.

9.2 Solidaritat amb Rwanda

L'any 2004 va ser l'inici de l'anomenat "Diàleg IntraRwandès" i va néixer a l'Illa el seu suport a la Fundació s'Olivar en la seva lluita contra la impunitat dels crims contra la humanitat cometos a Rwanda i la RD del Congo entre 1990 i

2002. El GOB ha donat suport a diferents iniciatives i actes organitzats per la Fundació s'Olivar per donar a conèixer la tragèdia rwandesa que ha ocasionat la pèrdua d'innombrables vides humanes, importants agressions a la naturalesa, a més el teixit econòmic, social i cultural ha quedat malmès.

10 Estructura i funcionament del GOB

10.1 Organització interna

Reunions de la JD

Aquest any 2009, s'ha aplicat el nou funcionament previst per a les reunions de Junta Directiva, que es distingeixen pels seus objectius, la seva periodicitat i convocatòria entre, Permanents i convocatòries habituals de la Junta Directiva. Les primeres s'han anat convocant el primer dimecres de cada mes, amb l'objectiu de tractar qüestions que afecten a decisions i funcionament habitual de l'entitat. Per altra banda, les Juntes Directives ordinàries, han passat a tenir una convocatòria trimestral, en la que s'informa dels acords presos en les permanents i es tracten temes més estratègics relatius al funcionament o posicionament de l'entitat en temes diversos.

Assemblea Interinsular

El segon cap de setmana de maig va tenir lloc a Menorca, la trobada anual de totes les seccions del GOB: l'Assemblea Interinsular. Durant aquests dies es varen tractar les programacions insulars, es va fer una roda de premsa conjunta i es varen discutir possibles estratègies de treball en l'àmbit interinsular.

10.2 Àrea econòmica

Captació de recursos

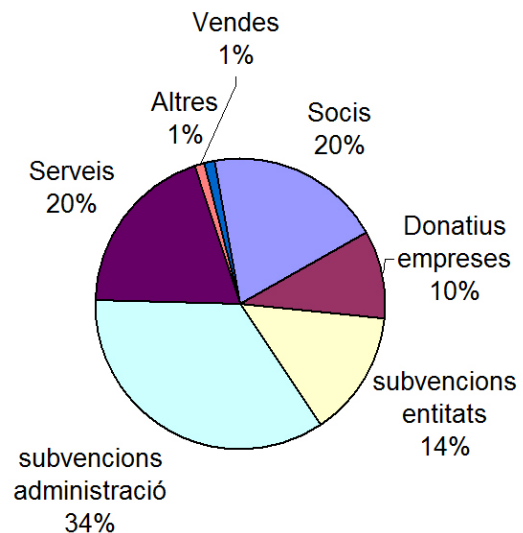
Enguany s'ha aconseguit finançament en projectes importants en l'àrea d'educació ambiental. Concretament els projectes de Residus, Mobilitat, els camps de voluntariat i l'ajut del Consell de Mallorca pel manteniment dels Grups Juvenil i Joves. També s'ha pogut solventar el cessament del patrocini de la CAM dels Grups Infantil i Juvenil amb

un ajut de l'Obra Social Sa Nostra. A la Trapa s'han finalitzat els projectes importants realitzats amb la col·laboració de la Fundació Banco de Santander i l'Obra Social La Caixa. L'any que ve es mantindrà la col·laboració de la Conselleria de Medi Ambient i es vol consolidar l'aportació d'altres entitats al projecte de recuperació de la Trapa, al temps que s'aclareix la relació amb el CIM.

En general es consolida la tendència d'anys passats, en què la venda de material perd progressivament importància en els comptes del GOB, però es manté com a promoció de l'entitat.

De cara a l'any que ve s'espera poder encetar una campanya de socis tant per l'augment de recursos com sobre tot per augmentar la base social del GOB.

Ingressos 2009

Auditoria comptable

Des de fa quatre anys el GOB encarrega a una empresa externa una auditoria per a controlar els nostres comptes. La darrera que s'ha fet, la del 2008, s'ha passat favorablement.

10.3 El local del GOB

Ambientalització i millores del local del GOB

Enguany s'ha continuat fent feina per aconseguir diferents millores ambientals al nostre local, quant a ordre, aplicació de la llei de risc laboral i sobretot ambientalització. S'han dut a terme durant tot l'any aproximadament unes 25 feines diverses realitzades per diferents persones, especialment tots els treballadors/es del GOB; alguns membres de la junta directiva actual i d'etapes anteriors; joves del GOB i altres voluntaris. Aquestes són les principals actuacions dutes a terme enguany, entre moltes d'altres feines de manteniment i millores:

- Instal·lació d'un sistema d'energia solar fotovoltaica damunt de l'oficina del 1r pis i realització de diferents tràmits administratius juntament amb l'empresa Grupotec Solar. Aquesta instal·lació ha estat possible gràcies a l'aprovació d'una part del seu finançament amb dues subvencions: Colonya Caixa Pollença (Estalvi ètic); i la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia del Govern de les Illes Balears. A més hem de destacar que sense el interès demostrat i les facilitats de pagament per part de Grupotec Solar no hauria estat possible realitzar la instal·lació fotovoltaica.
- Instal·lació de 2 finestres amb fusta certificada i doble vidre per aïllar tèrmicament l'oficina del 1r pis.
- Donar oli natural a les portes interiors del local.
- Neteja i microperforació de les rajoles del terrat i de l'escala, eliminant el verdet per evitar rrelliscar.
- Manteniment agrícola de les 7 taules de l'hort ecològic del terrat.
- Manteniment i cura de les plantes del pati del local.

- Manteniment de l'ordre als 2 magatzems i a la botiga.
- Revisió i millores de part de l'equip informàtic.
- Compra ecològica de material d'oficina, de neteja i olis naturals per fusta (Cooperativa Ecològica).
- Inventari i distribució del material divulgatiu editat pel GOB, etc.

Ús social del local

El local del GOB té cada cop més demanda per ser utilitzat per altres entitats, cosa que, juntament amb les activitats pròpies del GOB fan que el local tengui cada any més vida. Algunes de les activitats que es fan al nostre local:

- oferir el nostre local a altres entitats per a reunions i actes. De fet ha estat molt usat per reunions periòdiques o esporàdiques d'entitat i grups com per exemple: Greenpeace, s'Altra Senalla, diverses cooperatives agrícoles, associació de colombians, , mesa cívica, grup de sensibilització H2O (8 ONGS de cooperació, entre elles el GOB), etc..
- organitzar actes al local: presentació de llibres, cursos, conferències i projeccions que s'han detallat més específicament a l'apartat de divulgació
- reunions d'organització amb entitats col·laboradores, assemblees de la secció d'ornitologia i del Grup de Joves del GOB, etc...

10.4 Organismes participatius i assessors

- Espais naturals: Juntes Rectores i Patronats de Parcs, Reserves Naturals i reserves de pesca
- Flora i Fauna: Consell de Caça, Pesquer, Son Reus
- Ponència Tècnica d'Urbanisme de Mallorca i gerència d'Urbanisme de Palma
- Problemàtica Ambiental: Comissió

de Residus, Comitè d'Avaluació d'Impacte Ambiental, Consell d'Agricultura Ecològica, Consell Balear de Consum, Junta d'Aigües de Mallorca, Consell Balear de l'Aigua, Institut Balear de l'Energia, Ports de les Balears. Altres: Comissió de Mobilitat de Palma, Consell d'Àrea de medi ambient de Palma, Fons Mallorquí de Cooperació i Solidaritat, Comitè de seguiment del PDR.

10.5 Voluntariat

Com no pot ser d'altra manera, el GOB té el privilegi de poder fonamentar la part més important de la seva activitat en la tasca que fan els voluntaris que hi contribueixen de manera indispensable.

A més de socis que s'impliquen activament per problemàtiques relatives als seus municipis o per lluites puntuals, tenim voluntaris fent feina La Trapa, fent de guies d'excursions, en les tasques jurídiques, fent de monitors als grups infantil i al juvenil, en les diverses tasques ornitològiques, ajudant a campanyes, assessorant en temes diversos, en feines de local i d'oficina, anant a fires, fent accions directes, en publicacions, participant a Juntes Rectores, Comitès, Comissions Insulars, Consell Assessors, etc.

Enguany a més, el GOB ha tret una convocatòria específica de voluntariat per a la creació de la Comissió de Transport i Mobilitat del GOB. L'objectiu és incorporar gent nova, no necessàriament vinculada al GOB anteriorment, però que comparteixen l'objectiu del grup, en aquest cas, impulsar i participar en campanyes relatives a transport i mobilitat a Mallorca, l'anàlisi de projectes i l'elaboració de materials de suport a les campanyes. En aquests moments 5 persones formen part d'aquest grup de voluntaris que han començat a treballar amb aquest nou objectiu.